

مشاوره، راهنمایی و

۴۵

یادداشت سردبیر

کشور است. با اینکه آمارهای ارائه شده از منابع گوناگون، هم متضاد و هم غیرقابل اعتمادند، به‌عنوان یک واقعیت موجود در کشور می‌توان ادعا کرد که میزان مطالعه قابل قبول نیست. کتاب‌خوانی و مراجعه به منابع مکتوب، به‌عنوان یک رفتار غالب در کشور، نمی‌تواند مورد استناد باشد. مردم برای به‌دست آوردن اطلاعات مورد نیاز خود به منابع شنیداری و افواهی بیش از منابع مکتوب و دیداری استناد می‌کنند. این واقعیت، خود دلالت بر این دارد که خلأ استفاده از منابع مکتوب در فرایند آموزش هنوز برطرف نشده است. به عبارت دیگر، مشاوره، راهنمایی و هدایت تحصیلی در مدارس نتوانسته است نقش خود را در ایجاد انس با کتاب و مواد مکتوب و مراجعه به منابع مستند برای دریافت اطلاعات مورد نیاز در کشور، به‌خوبی ایفا کند.

نکته دیگری که در این زمینه قابل توجه و تأمل است، لاینحل ماندن مشکل افت تحصیلی، به‌ویژه افت کیفی تحصیل در کشور است. متأسفانه با سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های صوری در کشور، مسئله صدور مدرک، یعنی حل ظاهری مشکل به شکل گذار از پایه‌ها و دوره‌ها و حتی ورود به دانشگاه و فارغ‌التحصیل شدن از آن یا به عبارت دیگر افت کمی تحصیلی، حل شده اما مشکل افت کیفی تحصیلی، نه‌تنها حل نشده بلکه روزبه‌روز عمیق‌تر نیز شده است. وقتی یک دیپلمه

آغاز عملی آموزش و گسترش مشاوره در ایران، در بستر پیدایش راهنمایی تحصیلی انجام گرفته است. اندیشه شناخت و هدایت استعدادها دانش‌آموزان، در جهت نیل به اهداف آموزشی و پرورشی، شکل‌گیری نهاد راهنمایی و مشاوره در کشور را کلید زده است. چنین اندیشه و اقدامی بسیار بایسته و شایسته است لکن امروز، بعد از گذشت حدود چهل و پنج سال از آغاز آن، هنوز مشاوره، راهنمایی و هدایت تحصیلی در جایگاه مورد انتظار خود ننشسته است. انتظاری که از راهنمایی تحصیلی می‌توان داشت، بسیار گسترده‌تر از آن چیزی است که امروزه تحقق یافته است. به عبارت دیگر، ضرورت راهنمایی تحصیلی موجب شکل‌گیری نهاد مشاوره و راهنمایی کشور، در حوزه‌های گوناگون از جمله مشاوره‌های روان‌شناختی و تربیتی و خانوادگی شده است اما مقوله تحصیل و آموزش، به‌نحو شایسته، به جایگاه مورد انتظار در این فرایند تکیه زده است. برای بررسی ایجاد ادعا، بهتر است با مروری بر محصول فرایند تحصیل علم و علم‌آموزی در کشور، کاستی‌های فرایندی آن را مورد کاوش و تأمل قرار دهیم. به عبارت دیگر، اگر بتوانیم خروجی‌های سیستم آموزشی و تحصیلی کشور را واکاوی کنیم، موفق به شناسایی مشکلات موجود در فرایند تحصیل و آموزش خواهیم شد. یکی از مهم‌ترین شاخص‌هایی که در کشور به‌عنوان یک خروجی از نظام آموزشی مطرح می‌شود، سرانته مطالعه در

هدایت تحصیلی؛ سال به دنبال جایگاه

از این مشکل را به وجود کاستی‌هایی در فرایند مشاوره و هدایت تحصیلی پسران نسبت داد.

با توجه به وجود چنین مشکلاتی، مجله مشاور مدرسه در صدد آن است که در هر یک از شماره‌های خود، با محوریت شناخت و تحلیل مشکلات تحصیلی و آموزشی دانش‌آموزان، از دوره پیش‌دبستانی تا دانشگاه را مورد توجه خود قرار دهد. در این زمینه، مجله از تمامی کسانی که می‌توانند در زمینه شناخت این مشکلات و نیز تحلیل آن‌ها و ارائه راه‌حل، قلم بزنند، درخواست می‌کند که با نوشتن مقالاتی در زمینه شناخت استعدادها و توانایی‌های دانش‌آموزان، از جمله استفاده از ابزارهای گوناگون تشخیصی همچون آزمون‌ها و روش‌های دیگر، ایجاد انگیزه‌های پایدار در آنان و هدایت روشمند به سوی کنجکاوی، مطالعه، تحقیق، پیگیری و تحقق عملی تلاش‌های خود، ما را در رسیدن به هدف رفع کاستی‌های تحصیلی و آموزشی در کشور یاری کنند.

در این میان، توجه ویژه به تحصیل و تربیت پسران و شناخت مشکلات موجود در کشور در این زمینه، از نکات مورد تأکید مجله مشاور مدرسه است. امید است معلمان و استادان عزیز آموزش و پرورش و آموزش عالی، همراه با مشاوران و روان‌شناسان، با درک واقع‌بینانه، نسبت به خلأ مشاوره، راهنمایی و هدایت تحصیلی در کشور، ما را در شناساندن این مشکلات به جامعه فرهنگی، یاری رسانند. به امید حق.

و یک لیسانسیه نمی‌تواند یک صفحه مطلب را بدون غلط املائی بنویسد و هنگامی که بسیاری از تحصیل کرده‌های ایرانی نمی‌توانند مقصود خود را از طریق نگارش منتقل کنند، آیا می‌توان ادعا کرد که سطح تحصیلی فارغ‌التحصیلان نظام آموزشی کشور مورد رضایت است؟ برای رفع معضل مدرک‌گرایی، پیشنهاد می‌کنم به تمامی نوزادان ایرانی، در بیمارستانی که به دنیا آمده‌اند، مدرک دکتری داده شود و آنان را با عنوان «دکتر»، از بیمارستان ترخیص کنند. به این وسیله خیال همه کس از داشتن مدرک تحصیلی راحت می‌شود. با این کار، این دکترهای مادرزاد، به اندیشه سوادآموزی خواهند افتاد. امروزه دکتر و فوق‌لیسانس و امثال این‌ها در جامعه، زیاد ولی سواد عمومی کم است. به عبارت دیگر، در کنار عوامل دیگر، فرایند راهنمایی تحصیلی نتوانسته است سهم خود را در زمینه با سواد کردن دانش‌آموزان به خوبی ایفا کند. یکی دیگر از نمادهای وجود مشکل در نظام تحصیلی کشور، عقب‌ماندگی تحصیلی پسران نسبت به دختران است. شاخص‌های گوناگونی وجود دارد که نشان می‌دهد فرایند تحصیل در کشور ما همراه با عدالت آموزشی، این بار به نفع دختران نیست. پسران آمارهای جمعیت بازمانده از تحصیل، ترک تحصیل کرده، بی‌سواد، از دانشگاه بازمانده و عاطل و باطل را بسیار بیش از دختران به خود اختصاص داده‌اند. رصد وضعیت تحصیلی پسران در جامعه، زنگ خطر جدی را برای هر صاحب چشم و گوش، به صدا درآورده است. باید بخشی